

PLA CLIMA

Més de 1.800 milions d'euros per executar mesures concretes a favor de la descarbonització i l'adaptació de la ciutat davant el canvi climàtic

- » L'Ajuntament de Barcelona dota d'inversió, fins al 2030, les mesures necessàries per aconseguir els objectius del Pla Clima, distribuïts en sis eixos de treball, energia, mobilitat, barris, adaptació, pla calor i participació ciutadana
- » L'objectiu és la transformació de la ciutat alhora que es protegeix la salut de tota la ciutadania amb mirada de justícia social i prioritant la població amb més vulnerabilitat
- » El Pla Clima incorpora mesures encaminades a descarbonitzar, és a dir, a reduir les emissions dels gasos amb efecte d'hivernacle i alhora fer la ciutat més resilient, amb infraestructures millor preparades, per fer front a fenòmens climàtics extrems
- » S'inicia la redacció del Pla Calor, un document estratègic per protegir la ciutadania en contextos de temperatures altes amb l'adaptació d'equipaments i de l'espai públic per garantir el confort climàtic i millorar la gestió de tots els serveis davant d'aquesta situació

» Davant del canvi climàtic, Barcelona passa a l'acció

L'Ajuntament de Barcelona ha definit i pressupostat les mesures concretes que cal executar per, d'una banda, descarbonitzar la ciutat i reduir les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle i, de l'altra, adaptar-la i fer-la resilient per minimitzar els efectes del canvi climàtic. El consistori, durant més de dues dècades ha elaborat i desplegat diferents plans que han permès tenir una diagnosi clara i precisa de la situació actual i dels efectes del canvi climàtic a la ciutat, els presents i els que vindran. Ara es fa un pas més, es concreten les principals línies de treball, es prioritzen les mesures i es doten econòmicament per tirar-les endavant en el curt (fins a 2027) i a mitjà termini (fins a 2030).

El Pla Clima esdevé, per tant, el full de ruta de l'Ajuntament de Barcelona per adaptar-se als reptes del canvi climàtic i avançar cap a la neutralitat climàtica de la ciutat i tot això fer-ho sense deixar ningú enrere, amb justícia social, a tot el territori i amb la salut de la ciutadania al centre, com a objectiu fonamental del pla.

Aquest pla és una eina concreta de treball, una guia amb pressupost i calendari que preveu sis eixos de treball i una inversió de 1.849.519.380 euros per executar les propostes fins al 2030. Totes les mesures permetran un estalvi de més d'1milió de tones de CO₂eq en els pròxims cinc anys.

El Pla Clima preveu mesures agrupades en sis eixos:

- ✚ **Transició energètica.** Per multiplicar per cinc la generació fotovoltaica municipal i apostar per desplegar i ampliar sistemes energètics sostenibles.
- ✚ **Mobilitat.** Accelerar l'electrificació de les flotes municipals i estendre la xarxa de carregadors, enfortir el transport públic i transformar l'espai públic per consolidar la mobilitat sostenible, a peu, en transport públic i bicicleta.
- ✚ **Pla Clima Barris.** Totes les mesures previstes al Pla Clima s'han de desenvolupar atenent la vulnerabilitat per garantir la justícia climàtica a la ciutat. El pla no ha d'eixamplar distància entre barris i persones i no ha de deixar ningú enrere, al contrari, les mesures han d'encaminar-se a reduir desigualtats.
- ✚ **Resiliència.** Consolidar la ciutat com un espai adaptat i amb capacitat per afrontar noves situacions derivades del canvi climàtic. Tenir les infraestructures preparades per episodis climàtics extrems (inundacions, sequera, calor, etc.) i fer un consum responsable d'aigua.
- ✚ **Pla Calor.** Desenvolupar un pla transversal de ciutat per fer front a la calor, amb onades de calor cada vegada més fortes i freqüents. Estendre la xarxa de refugis climàtics,

adaptar les escoles i altres equipaments públics a situacions de calor severa i millorar l'espai públic per garantir el confort tèrmic. Millorar l'operativa per fer front a emergències per temperatures extremes.

- ✚ **Canviem pel Clima.** Construir i ampliar la cultura de la sostenibilitat a la ciutat. Convocar subvencions pel clima, enfortir la xarxa Barcelona + Sostenible i celebrar la segona Assemblea Ciutadana pel Clima.

Una altra de les novetats del Pla Clima és la governança. S'aposta per un treball interdepartamental dins l'Ajuntament amb diferents àrees i els territoris treballant-hi. I alhora reforça les aliances amb la ciutadania, amb teixit econòmic i científic de la ciutat. En definitiva, un model de governança enfortit que permet assumir el canvi.

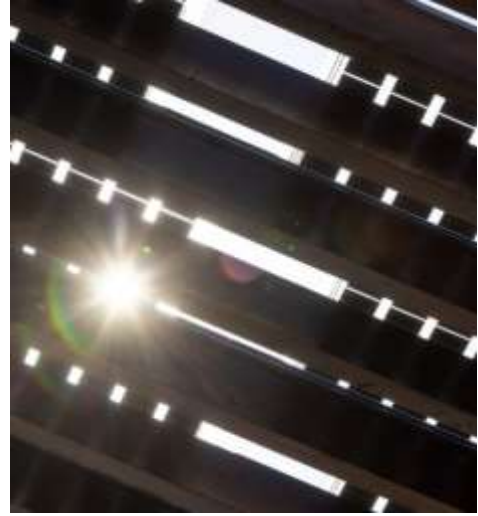
Aquest pla plasma també la llarga trajectòria de la ciutat de Barcelona teixint aliances amb diferents ciutats al món per compartir coneixements i experiències en la lluita contra el canvi climàtic. Aliances de ciutat com per exemple Eurocities, C40 o l'ICLEI permeten tramcar complicitats internacionals i posicionar els governs locals com actors essencials per impulsar el canvi.

A nivell europeu, Barcelona és ciutat missió, un reconeixement de la Comissió Europea que valida l'Acord Climàtic de Ciutat de Barcelona, full de ruta per ser ciutat neutre en carboni l'any 2030. Una estratègia centrada als sectors clau per al funcionament de la ciutat, que alhora són els principals generadors d'emissions: la mobilitat i el transport, l'entorn construït, la generació d'electricitat, la gestió dels residus, el cicle de l'aigua i la infraestructura verda.

» Eix 1: pla de Transició Energètica

Per reduir les emissions és essencial un canvi estructural en la generació i el consum d'energia. La transició energètica ha de ser una oportunitat i cal reduir-ne la demanda i racionar el consum, a més d'apostar per la producció de l'energia renovable, l'energia solar local i consolidar els mètodes que permeten una generació i un consum energètic més sostenible.

En aquest àmbit l'Ajuntament de Barcelona continuarà desplegant el full de ruta per accelerar la generació d'energia i arribar a multiplicar per tres la generació fins al 2027 i per cinc al 2030. D'aquesta manera l'Ajuntament fa un pas endavant per canviar significativament els patrons de generació i consum d'energia i promou un desenvolupament sostenible i una transició verda justa. L'objectiu inequívoc del consistori és fer de la generació energètica local i renovable una quotidianitat, per assolir l'objectiu de descarbonització de la ciutat.

Pèrgola fotovoltaica de la Ronda de Dalt, passeig de la Vall d'Hebron

L'espai públic esdevé una oportunitat per incrementar la generació renovable. Espais com façanes, murs, infraestructures de mobilitat i pèrgoles per fer ombra són instal·lacions que es poden adaptar i convertir-los també en elements generadors d'energia sense perdre la seva funció original. I aquesta infraestructura permet posar en marxa serveis com l'autoconsum compartit, actualment en període de sol·licitud, que preveu una reserva d'un 30% per a persones amb vulnerabilitat.

A la ciutat hi ha altres exemples com la gran pèrgola situada al nou Port Olímpic, una superfície de més de 3.500 m², que també fa ombra, amb 1.576 mòduls fotovoltaics que poden generar 825.000 kWh a l'any, una energia suficient per garantir l'autoconsum del port i el subministrament d'altres equipaments propers gestionats per BSM, com el Zoo, el Cementiri del Poblenou i aparcaments. Amb aquest projecte, el Port Olímpic es converteix se suma a les iniciatives de consum compartit i de quilòmetre zero de la ciutat.

Una altra mesura destacada és la consolidació, desplegament i ampliació de les xarxes de calor i fred que operen a la ciutat i que permeten una climatització eficient d'edificis d'habitatge, equipaments i sector terciari. Actualment Barcelona disposa de dues xarxes. La de Districlima, que dona servei al 22@ i que actualment està executant la tercera central per ampliar el servei en aquest àmbit. La xarxa urbana d'Ecoenergies que produeix i subministra energia tèrmica per a calefacció, aigua calenta sanitària i climatització als edificis residencials connectats a la xarxa al barri de la Marina del Prat Vermell i que actualment té 745 habitatges connectats i s'espera incorporar-ne 1.800 més que estan en construcció o previstos, a més de diferents oficines, equipaments i hotels. I durant el 2025 s'iniciarà la tramitació d'una tercera zona que s'abastirà amb una nova xarxa de calor i fred a tot l'àmbit de la Sagrera.

Planta de Districlima del 22@

En l'eix de treball de transició energètica també està previst promoure, estimular i facilitar la rehabilitació energètica dels edificis i dels equipaments municipals per poder garantir-ne el confort tèrmic.

» Eix 2: pla de Mobilitat

La mobilitat és responsable de més d'una quarta part de les emissions totals a la ciutat de Barcelona i, per tant, reduir-les passa per reduir la necessitat de desplaçament, amb la creació de noves centralitats urbanes i metropolitanes, facilitar la mobilitat activa, a peu, en transport públic i en bicicleta, millorar la connectivitat en transport públic i fer més eficient la xarxa de distribució de mercaderies amb el desplegament de l'estratègia de distribució urbana de mercaderies 2030.

Una de les grans prioritats és la transformació dels vehicles de la flota municipals perquè sigui més sostenible. En aquest sentit, hi ha una posta per continuar amb l'electrificació de la flota d'autobusos de TMB i de la resta de serveis municipals, la Guàrdia Urbana i els serveis urbans (neteja, recollida de residus, parcs i jardins, cycle de l'aigua, enllumenat, etc.) principalment. L'objectiu és assolir un 69% d'electrificació de la flota municipal des d'ara fins al 2030 i combinar el vehicle elèctric amb altres modalitats sostenibles.

Flota sostenible de Transports Metropolitans de Barcelona (TMB)

Vehicles elèctrics de la flota municipal, Guàrdia Urbana i servei de neteja

Aquesta estratègia implica la promoció l'electrificació del vehicle privat i l'ampliació de la xarxa de punts de recàrrega de vehicles i passar dels 1.000 punts actuals als 3.000 a la ciutat. Així doncs, la previsió és poder doblar la potència dels punts de recàrrega lenta i triplicar la potència dels de recàrrega ràpida i acompanyar així la transició cap al vehicle elèctric.

Punts de recàrrega Endolla Barcelona

En aquesta línia de treball també és molt rellevant tota la inversió necessària per enfortir el transport públic. La connexió del tramvia per la Diagonal, millorar l'eficiència i la qualitat del bus urbà i interurbà, millorar la fiabilitat del transport ferroviari i planificar els grans intercanviadors de transport a la ciutat.

» Eix 3: pla Clima Barris

Aquest eix incorpora les mesures necessàries perquè la transformació de la ciutat en clau climàtica es faci amb una transició social justa amb els territoris. Es tracta d'incorporar el vessant climàtic com a eix de treball tant al Pla de Barris com a qualsevol altra mesura per

atendre la vulnerabilitat i treballar la justícia climàtica. El Pla clima posa la salut i el benestar de tota la ciutadania al centre.

En aquest sentit, cal elaborar i desplegar una estratègia per preservar la salut de les persones en un context de canvi climàtic. Cal adaptar el sistema sanitari i assistencial a la nova realitat i assegurar que tota la ciutadania pot accedir als recursos en les noves situacions que es poden donar a la ciutat. També cal integrar els condicionants climàtics a les estratègies existents sobre salut mental, la feminització de la pobresa i les cures.

Un dels programes que ja incorporen aquesta visió i és molt important per al futur dels barris de la ciutat és el Programa d'Espais de Proximitat i Interiors (PEPI), que precisament treballa amb lògica d'urbanisme climàtic i té per objectiu augmentar la qualitat de l'espai públic i recuperar espais en desús i desaprofitats als barris per augmentar el verd, els espais d'estada com a benefici directe per a la salut dels veïns i les veïnes.

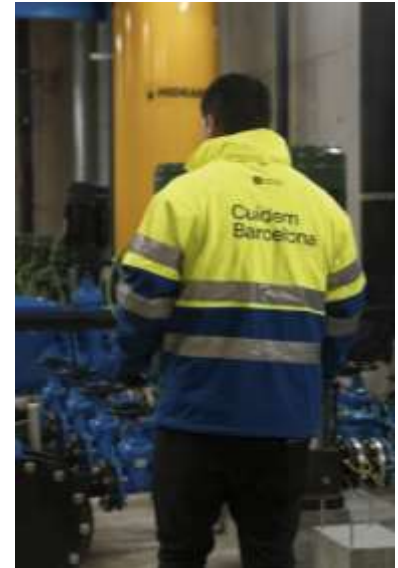
Espai amb ombra a l'àrea de joc infantil del parc de Can Batlló i a la Rambla de Badal

El programa preveu intervenir en 71 espais que permetran un augment de 22,3 hectàrees de verd, la remodelació de 60 parets mitgeres per millorar l'habitabilitat i l'eficiència energètica i la construcció de 10 cobertes verdes en edificis d'escoles bressol municipals. A més, també s'implementaran 216 espais d'ombra a tots els districtes, entre els quals destaquen 21 escoles i 30 àrees de joc infantil. Barcelona ha de treballar els pròxims anys per aconseguir un espai públic que faciliti els usos socials i comunitaris amb garantia de confort tèrmic.

» Eix 4: pla de Resiliència

En aquest eix de treball es recullen les mesures encaminades perquè Barcelona tingui més capacitat d'afrontar els reptes climàtics actuals i els de futur, alguns ben presents ja a la ciutat com són els períodes de sequera, pluges que poden provocar inundacions, l'augment del nivell del mar, la pèrdua de biodiversitat o els incendis forestals.

Totes les mesures preses fins ara fan que la ciutadania de Barcelona estigui fortament compromesa en la reducció del consum d'aigua, amb uns consums exemplars. L'Ajuntament també ha accelerat les obres d'ampliació de la xarxa d'aigua freàtica amb unes actuacions clau per tenir més disponibilitat d'un recurs hídric alternatiu a l'aigua potable amb la mirada posada a períodes de sequera que poden ser persistents i més freqüents.

Sala de control del dipòsit d'aigua freàtica a la plaça de les Glòries

També s'estan duent a terme actuacions per adaptar la ciutat a situacions contràries, pluges fortes que poden comportar inundacions si es donen de manera abundant en poca estona. Ara mateix la ciutat té en marxa i a punt d'execució tres grans obres:

- ✚ **El desdoblament del col·lector de la Diagonal.** Finalitzada la primera fase fins a Verdguer, l'Ajuntament ja ha enllestit el projecte per fer el desdoblament entre Verdguer i la plaça de Francesc Macià. Aquest col·lector és clau per interceptar l'aigua abans que arribi a la part baixa de la ciutat en episodis de pluja intensa.
- ✚ **Tercera fase del col·lector de Vila i Vilà.** Es tracta de l'execució de l'últim tram de d'una obra clau d'adaptació que permet millorar el drenatge de l'avinguda del Paral·lel davant d'episodis de pluja. L'obra està previst que finalitzi a mitjan 2026.
- ✚ **Nou dipòsit pluvial de la Rambla Prim.** Serà el 16è dipòsit de la ciutat de Barcelona, infraestructures necessàries per regular i retenir aigua de pluja mentre dura un episodi. Aquesta obra que s'ha iniciat el 2024, finalitzarà el 2027.

Pel que fa a dipòsits pluvials, el Pla Director Integral de Sanejament de la ciutat de Barcelona preveu la construcció d'una trentena de dipòsits més. Els equips municipals han prioritzat els primers emplaçaments que seran Vallcarca, carrer Motors, ronda de Sant Pau, Bac de Roda i el Carmel.

Dipòsit pluvial del parc de Joan Miró, a l'Eixample

Un altre dels efectes ja presents a la ciutat és l'augment del nivell del mar i els temporals que afecten directament la infraestructura del litoral. Després de l'obra d'emergència que s'ha hagut de fer a la platja de la Nova Mar Bella pel pas d'un temporal la tardor de l'any i que ha obligat a reconstruir el mur del passeig que va quedar afectat per l'onatge, el Govern municipal ha modificat el projecte de transformació del passeig marítim en aquest punt de la ciutat. El nou projecte permetrà endarrerir una part del mur del passeig per protegir-lo dels temporals i garantir el futur de les platges de la Nova Mar Bella i la de Llevant.

La ciutat resilient també és la que augmenta la quantitat de verd tenint en compte els beneficis mediambientals de l'arbrat i la vegetació. Durant aquest mandat està previst augmentar 40 hectàrees de verd amb nous espais previstos al Programa d'Espais de Proximitat i Interiors i també altres grans zones com el parc de Can Batlló o la plaça de les Glòries. Els pròxims anys es plantaran 7.500 arbres i palmeres i més de 185.000 m² de plantes arbustives, vivaces, enfiladisses i entapissant.

Espais verds, Can Batlló, al districte de Sants-Montjuïc, i els Jardins del doctor Pla i Armengol, a Horta-Guinardó

L'augment i sobretot la connectivitat del verd a la ciutat és clau per conservar-ne la biodiversitat. Per aquest motiu es continuaran implementant plans d'acció per als grups d'espècies vulnerables al canvi climàtic com els amfibis, els ratpenats, els insectes pol·linitzadors, les aus i l'eriçó comú, entre altres espècies.

» Eix 5: pla Calor

El Pla Calor serà el programa estratègic de l'Ajuntament de Barcelona que coordinarà totes les accions per preparar la ciutat a les temperatures altes. Protegir la salut de la ciutadania és essencial, i per això cal espais de refresc en interiors i a l'espai públic.

Escola adaptada climàticament amb el programa Pla Clima Escola Barcelona

N'és un exemple el Pla Clima Escola, un programa específic per climatitzar totes les escoles públiques de la ciutat, un total de 170 centres. Actualment, l'obra de climatització ja està finalitzada en 24 escoles i es continuarà, de forma immediata, per les 30 següents que ja preveu el pla.

Un altre punt que es treballarà en aquest marc serà l'ampliació de la xarxa de refugis climàtics i els horaris per millorar-ne la disponibilitat durant els mesos de calor i optimitzar-ne també la distribució territorial.

Parc de la Ciutadella, refugi climàtic

L'espai públic també és un eix essencial de transformació per a l'adaptació i la innovació urbana és essencial per transformar. S'establirà una estratègia d'ombratge allà on no és possible introduir verd i desenvolupar infraestructures que a la vegada que fan ombra puguin ser també generadores d'energia fotovoltaica. L'estratègia a l'espai públic també preveu augmentar els espais de refresc amb aigua per a infants. Aquest últim estiu n'han funcionat quatre a la ciutat, el de les Rieres d'Horta, els de Canyelles, el del Canòdrom i el Bon Pastor i de cara a l'any vinent se n'estrenaran de nous, com el que ja ha finalitzat l'obra a la plaça de les Caramelles. L'objectiu és arribar a tenir-ne un a cada districte de la ciutat.

El Pla Calor també ha de definir la millora de l'operativa de tots els serveis municipals davant d'emergència per calor, amb una millora clara de la coordinació amb nous protocols d'actuació davant temperatures extremes.

El Pla Calor tindrà un procés participatiu amb la ciutadania que està previst que s'iniciï el primer trimestre de l'any següent.

» Eix 6: pla Canviem pel Clima

L'Ajuntament de Barcelona, com ha fet des de fa 25 anys, vol comptar amb la complicitat i aliança dels veïns i les veïnes i de tot el teixit social, econòmic i científic de la ciutat per continuar treballant per una ciutat amb menys emissions i més preparada davant dels reptes que planteja el canvi climàtic.

Canviem pel Clima és la cultura de la sostenibilitat a Barcelona, el coneixement, els valors i l'experiència que la ciutadania, de forma individual i col·lectiva, aboquen per treballar els reptes socioambientals i accelerar l'acció climàtica.

El consistori juga un paper clau en aquesta complicitat per això ha de mantenir el compromís de finançament del pla, implantar un pressupost climàtic, convocar les subvencions pel clima, enfortir el pla residu zero o impulsar reptes col·laboratius sobre descarbonització i estalvi d'aigua. Però això ho ha de fer enfortint també la xarxa ciutadana, com la fita que ja s'ha produït aquest 2024 amb la renovació del Compromís per una Barcelona + Sostenible 2024-2034, un document participat amb entitats, organitzacions i ciutadania que permet accelerar la descarbonització. El nou compromís reafirma que les ciutats són imprescindibles per trobar solucions efectives perquè els espais habitats siguin inclusivament, segurs, resilents i sostenibles. La descarbonització, l'estalvi d'aigua, la recuperació d'espais verds, la innovació en l'urbanisme o l'habitatge són essencials per preservar el medi ambient i alhora millorar la qualitat de vida de les persones.

En el marc del Pla Clima, l'Ajuntament de Barcelona entoma el repte de celebrar la segona Assemblea Ciutadana pel Clima, un espai que permet participar la ciutadania de les decisions polítiques amb un debat just i raonat. Aquesta metodologia de democràcia directa permet donar veu a persones de tots els estrats socials en les deliberacions, per influir directament en les decisions. En aquestes assemblees hi participa un grup de ciutadans i ciutadanes seleccionats a l'atzar, representatius de la ciutadania, a partir d'un sorteig estratificat. Participen en un procés deliberatiu guiat per elaborar una sèrie de recomanacions col·lectives que s'entreguen a les autoritats públiques.

En la primera Assemblea Ciutadana pel Clima de Barcelona hi van participar un centenar de veïns i veïnes de la ciutat que van consensuar un total de 34 propostes de ciutat al voltant de tres eixos concrets, l'energia, la mobilitat sostenible i el model de consum i residus.